

Työ- ja elinkeinoministeriö
Tallamaria Maunu, johtava asiantuntija
puh. 050 313 5151

Lausunto 12.11.2024
HE 126/2024 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää pyydettyä lausuntona seuraavaa: tässä lausunnossa keskitytään HE 126/2024 vp:n osalta esitettyjen asumisen tuen muutosten työllisyysvaikutuksiin.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi yleisestä asumistuesta annettua lakia ja eläkkeensaajan asumistuesta annettua lakia. Esityksen mukaan tuen määräytymisperusteisiin palautettaisiin varallisuusharkinta ja asumistuessa huomioon otettavia enimmäisasumismenoja koskevaa kuntaryhmitystä tarkistettaisiin. Yrittäjän tuloja koskevaa säännöstä täsmennettäisiin. Eläkkeensaajan asumistuen määräytymisperusteita muutetaan vastaavasti ja omaisuuden ja tulojen vaikutusta kiristettäisiin. Lisäksi tehtäisiin joitain teknisluontoisia täsmennyksiä. Esityksen tavoitteena on valtion talouden tasapainottaminen ja asumistukimenojen voimakkaan kasvun hillitseminen.

Esityksessä on arvioitu kattavasti muutoksen vaikutuksia eri väestöryhmien tuloihin. Esityksessä todetaan, että varallisuuden arviointimenetelmään liittyy huomattavaa epävarmuutta.

Esityksessä ei käsitellä lainkaan muutoksen työllisyysvaikutuksia. Talousteorian mukaan työpanoksen tarjonta kasvaa, kun muut tulot pienenevät. Asumisen tukien pienentäminen johtanee työnhakuintensiteetin ja työtarjousten hyväksymistodennäköisyyden kasvuun. Henkilöillä, jotka työskentelevät osa-aikaisesti, tarjottujen työtuntien määrä voi kasvaa. Asumisen tukien muutokset voivat jossain määrin lisätä myös eläkeikäisten henkilöiden työn tarjontaa. Etenkin ne, jotka ovat jo työskennelleet eläkeaikana, saattavat lisätä työpanostaan.

Asumisen tukien pieneneminen voi johtaa tarpeeseen muuttaa halvempaan asuntoon. Todennäköisimmin muuttoliike tapahtuu saman työssäkäyntialueen sisällä, mutta joissakin tapauksissa voidaan muuttaa myös alueelle, jossa asumisen hinta on halvempi. Tällaisilla alueilla saattaa olla vähemmän työpaikkoja tarjolla. Näin ollen muutoksen mahdollisesti aiheuttaman muuttoliikkeen vaikutus olisi työmarkkinoiden kannalta marginaalisesti negatiivinen.